

Kitab Daniel - Nomer Satus Pitung Puluh Wolu

Paralèl Nabi: Kawedharé Daniel 11 ing Dina-dina Pungkasan

Jeff Pippenger

2024-04-08

Ayat nembelas nganti sangalas saka Daniel bab sewelas nggambarake sajarah kang diwiwiti nalika hukum Minggu ing Amérika Sarékat enggal bakal ditetepaké, nganti Mikhael jumeneng lan mangsa sih-rahmat tumrap manungsa katutup. Mulané, iki uga nggambarake sajarah saka ayat patang puluh siji nganti ayat patang puluh lima ing bab kang padha.

Nanging wong kang teka nglawan dheweke bakal tumindak manut karsane dhewe, lan ora ana wong siji waé kang bakal bisa ngadeg ana ing sangarepe; lan dheweke bakal ngadeg ana ing tanah kang mulya, kang bakal katumpes déning tangane. Dheweke uga bakal masang pasuryane kanggo mlebu kanthi kakuwataning karajané kabèh, lan wong-wong kang jejeg bebarengan karo dheweke; mangkono iku kang bakal ditindakaké: lan dheweke bakal maringaké marang dheweke putriné para wanita, kanggo ngrusak dheweke: nanging wanita iku ora bakal tetep ana ing sisihé, lan uga ora bakal dadi kagungané. Sawisé iku dheweke bakal ngadhepaké pasuryane menyang pulo-pulo, lan bakal ngrebut akèh; nanging sawijining pangéran kanggo kapentingané dhéwé bakal ndadèkaké cecamah kang dilakokaké déning dheweke iku mandheg; tanpa cecamahe dhéwé, pangéran iku bakal mbalèkaké iku tumrap dheweke. Banjur dheweke bakal ngadhepaké pasuryane menyang benteng tanahé dhéwé: nanging dheweke bakal kesandhung lan tiba, lan ora bakal ditemokaké. Daniel 11:16–19.

Nalika Sister White ngrembag babagan panggenapan pungkasan saka Daniel pasal sewelas, piyambakipun nyariosaken bilih “akèh saka sajarah sing wis kawujud ing wangsit iki bakal kaulang.” Ayat patang puluh siji nganti patang puluh lima mbaleni sajarah wangsit ing ayat-ayat iki. Ayat-ayat kasebut kawujud nalika Roma kapir nguwasani jagad kanthi luwih dhisik nelukaké telung wilayah géografis.

“Sanadyan Mesir ora bisa ngadhepi Antiochus, ratu ing sisih lor, Antiochus dhéwé ora bisa ngadhepi wong-wong Rum, kang saiki teka nyerang dhèwèké. Ora ana karajan-karajan maneh kang bisa nahan kakuwasan kang lagi munggah iki. Siria ditelukaké lan ditambahaké marang kakaisaran Rum, nalika Pompey, BC 65, njabut darbèké Antiochus Asiaticus lan ndadèkaké Siria dadi sawijining provinsi Rum.

“Panguwasa kang padha iku uga bakal ngadeg ana ing Tanah Suci, lan ngrampungni tanah iku. Roma dadi kagandhèng karo umat Allah, yaiku wong Yahudi, lumantar sawijining prasetyan, ing taun 162 SM, wiwit tanggal iku Roma nyekel papan kang pinunjul ana ing kalèndher kenabian. Nanging mangkono, Roma durung oleh yuridiksi atas Yudéa lumantar panaklukan nyata nganti taun 63 SM; lan banjur kelakon kanthi cara kaya mangkéné.

“Nalika Pompey bali saka ekspedisiné nglawan Mithridates, raja Pontus, ana loro saingan, yaiku Hyrcanus lan Aristobulus, padha rebutan makutha Yudea. Prekarané diajokaké marang Pompey, sing enggal mangertèni ora adilé tuntutané Aristobulus, nanging kepéngin nundha putusan ing prakara mau nganti sawisé ekspedisiné menyang Arabia, sing wis suwe banget dikarepaké, kanthi janji yèn sawisé kuwi dhèwèké bakal bali lan ngrampungaké urusané miturut apa kang katon adil lan trep. Aristobulus, sawisé nyumurupi kanthi jero raos lan pamawasé Pompey sing satemené, enggal bali menyang Yudea, nyarujuki para bawahé, lan nyawisaké pambéla kang kuwat, kanthi tekad, apa waé bebayané, tetep nyekel makutha mau, sing wis diramalé bakal diputusaké tumuju marang wong liya. Pompey kanthi rapet ngoyak wong kang mlayu mau. Nalika wis nyedhaki Yerusalem, Aristobulus, wiwit mratobat marang tindak-tanduké, metu kanggo nemoni dhèwèké, lan ngupaya ngrampungaké prakara mau kanthi janji pasrah sapenuhé sarta dhuwit akèh. Pompey, nampani pawarta tawaran iki, banjur ngutus Gabinius, mimpin sapisukan prajurit, kanggo nampa dhuwit mau. Nanging nalika lètnan jenderal iku tekan Yerusalem, dhèwèké nemu gapurané kutha katutup rapet kanggo dhèwèké, lan saka pucuking témbok dipangandikakaké yèn kutha iku ora gelem netepi prejanjian mau.”

“Pompey, supaya ora kena diapusi kanthi cara mangkono tanpa paukuman, ngbelunggu Aristobulus, kang wis ditahan bebarengan karo dhèwèké, lan sanalika banjur maju nyerang Yerusalem karo sakèhé balané. Para pandhèrèké Aristobulus padha kepéngin mbéla kutha iku; déné para pandhèrèké Hyrcanus kepéngin mbukak gapura-gapurané. Golongan sing pungkasan iki luwih akèh cacahé lan menang pangaribawané, mula Pompey kaparingan mlebu kanthi bébas menyang kutha iku. Banjur para pandhèrèké Aristobulus mundur menyang gunung Pedalemané Allah, kanthi tekad temenan arep mbéla papan iku, kaya dene Pompey uga teteg arep nelukaké. Ing pungkasané telung sasi, ana bolongan ing témbok sing cukup kanggo nyerbu, lan papan iku direbut nganggo pucuking pedhang. Ing pambantayan sing nggegirisi sawisé iku, rolas èwu wong dipatèni. Iku sawijining pandelengan kang nglarani ati, mangkono pangandikané ahli sajarah, ndeleng para imam, nalika semana lagi nindakaké pangibadah ilahi, kanthi tangan kang tentrem lan tujuan kang mantep nerusaké pakaryan sing lumrah ditindakaké, kaya-kaya ora nyumurupi babar-pisan keributan galak ing saubengé, senadyan ing sakubengé para mitrané padha disembelèh, lan sanadyan kerep getihé dhéwé campur karo getih kurban-kurbané.”

“Sawisé mungkasi perang, Pompey ngrubuhaké témbok-témbok Yérusalèm, mindhahaké sawetara kutha saka wewengkon pamaréntahan Yudea menyang wewengkon Siria, lan ngetrapaké upeti marang wong-wong Yahudi. Mangkono, kanggo pisanan Yérusalèm lumantar panaklukan dipasrahaké menyang tangan kakuwasan iku, kang bakal nyekel ‘tanah kamulyan’ mau ing cengkereman wesi nganti wus tuntas ngentèkaké iku.”

“AYAT 17. Panjenengané uga bakal ngarahaké pasuryané kanggo mlebu kanthi kakuwataning karajané kabèh, lan wong-wong kang jujur bebarengan karo panjenengané; mangkono iku bakal ditindakaké: lan panjenengané bakal maringaké marang dheweke putri para wanita, kanggo ngrusak dheweke: nanging dheweke ora

bakal ngadeg ana ing sisihé, lan uga ora bakal dadi kagungané.’

“Bishop Newton maringi sawijining waosan liyane tumrap ayat iki, kang katon luwih cetha ngandharake tegesé, kaya mangkéné: ‘Panjenengané iya bakal ngarahaké pasuryané kanggo mlebu kanthi paksaan menyang kabèh karajan iku.’ Ayat 16 wus nggawa kita tumeka marang panaklukan Siria lan Yudéa déning wong Romawi. Roma sadurungé wus nelukaké Makedon lan Trasia. Mesir saiki dadi siji-sijiné sésa saka ‘kabèh karajan’ Aleksander, kang durung ditundhukaké marang kakuwasan Romawi, lan kakuwasan iku saiki ngarahaké pasuryané kanggo mlebu kanthi paksaan menyang nagara iku.

“Ptolemy Auletes tilar donya taun 51 SM. Panjenengané ninggalaké makutha lan karajan Mesir marang putra tuwa lan putriné, yaiku Ptolemy lan Cleopatra. Ing wasiyaté wis katetepaké manawa wong loro mau kudu palakrama, lan mrentah bebarengan; lan awit isih enom, wong loro mau diserahkané ana ing sangisoré pangayoman wong Romawi. Bangsa Romawi nampani tanggel jawab iku, lan netepaké Pompey dadi wali para ahli waris enom Mesir.

“Boten dangu salajengipun pecah pasulayan antawisipun Pompey lan Caesar, lan perang misuwur ing Pharsalia kalampahan antawisipun kalih panglima punika. Pompey, sasampunipun kasoran, mlayu dhateng Mesir. Caesar enggal ndhèrèk piyambakipun mrika; nanging sadèrèngipun dumugi, Pompey kanthi nistha sampun dipunpejahi déning Ptolemy, ingkang waliipun nate dipunangkat déning Pompey. Mila Caesar lajeng ngasta kalenggahan ingkang sampun kaparingaken dhateng Pompey, dados wali tumrap Ptolemy lan Cleopatra. Piyambakipun manggihaken Mesir wonten ing kaanan gumregah awit saking reribedan internal, amargi Ptolemy lan Cleopatra sampun dados satru satunggal lan satunggalipun, lan piyambakipun sampun kasirnan saking pandumanipun wonten ing papréntahan. Sanadyan mekaten, piyambakipun boten ragu-ragu tumapak ing Alexandria kanthi pasukan alitipun, 800 kavaleri lan 3200 infantri, mriksani pasulayan punika, lan ngasta pakaryan ngrampungakenipun. Awit reribedan punika saya tambah saben dinten, Caesar manggihaken bilih pasukan alitipun boten cekap kanggé njagi kalenggahanipun, lan awit boten saged nilar Mesir amerga angin lor ingkang nginggali ing mangsa punika, piyambakipun lajeng ngutus dhateng Asia, paring dhawuh supados sadaya wadyabala ingkang dipungadhahi wonten ing tlatah punika rawuh maringi pitulungan kanthi sanalika saged.”

Kanthi cara kang paling gumedhé, dhèwèké netepaké yèn Ptolemy lan Cleopatra kudu mbubarake wadyabalané, sowan ing ngarsané kanggo ngrampungaké pasulayané, lan manut marang putusané. Marga Mesir iku karajan kang mardika, dhawuh gumedhé iki dianggep minangka panyendhu marang kaluhuran kratoné, kang ndadèkaké wong Mesir, kanthi nesu kang banget, banjur ngangkat gaman. Caesar mangsuli yèn dhèwèké tumindak adhedhasar karsané bapakné, Auletes, kang wus masrahaké anak-anaké ana ing sangisoré pangayoman senat lan bangsa Roma, kang sakabèhé panguwasané saiki kaparingaké marang pribadiné minangka konsul; lan yèn, minangka pangreksa, dhèwèké nduwèni hak kanggo dadi juru pamedhar ing antarané.

“Prekara iku pungkasané digawa menyang ngarsane, lan para juru pambiyantu ditetepake kanggo mbélani perkara saka pihak-pihak kang béda. Cleopatra, meruhi cacad sipat saka panakluk agung Romawi iku, ngira yèn kaéndahaning pawakané bakal luwih mujarab kanggo njamin putusan kang mupangati tumrap dhèwèké tinimbang juru pambiyantu sapa waé kang bisa diupaya. Kanggo nggayuh ngarsané tanpa kasumurupan, dhèwèké migunakaké siasat kaya mangkéné: Sawisé ngglethakaké awaké kanthi lurus ing sajroning gulungan sandhangan, Apollodorus, abdiné saka Sicilia, mbungkus iku nganggo kain, ngiketé nganggo tali, lan ngangkaté ing pundhaké kang rosa kaya Herkules, banjur nuju kamar-kamaré Caesar. Kanthi matur yèn dhèwèké nggawa peparing kanggo panglima Romawi iku, dhèwèké diidinaké mlebu liwat gapura bètèng, lumebu ing ngarsané Caesar, lan nyelehake barang momotan iku ing ngarepé sikilé. Nalika Caesar wus mbukak ikatan gulungan kang urip iku, lah! Cleopatra kang éndah jumeneng ana ing ngarsané. Dhèwèké adoh saka rasa ora rena marang siasat iku, lan amarga sipaté kaya kang kaandharaké ing 2 Petrus 2:14, pandeleng kapisan marang pribadi kang semono éndahé, mangkono pangandikané Rollin, nggawa sakèhé pangaruh marang dhèwèké kaya kang dikarepaké déning Cleopatra.”

“Pungkasané Kaisar netepaké manawa sadulur kakang-adhi iku kudu ngasta dhampar karaton bebarengan, cocog karo ancas saka surat wasiat mau. Pothinus, perdana mentri nagara, kang dadi piranti utama ing pangusiran Cleopatra saka dhampar, wedi marang akibat saka pamulihané. Mulané dhèwèké banjur wiwit mbangkitaké rasa cemburu lan memungsuhan marang Kaisar, kanthi nyebaraké ing antarané rakyat yèn ing pungkasané Kaisar kagungan rancangan maringi kakuwasan tunggal marang Cleopatra. Ora let suwe banjur ana pambrontakan kabuka. Achilles, mimpin 20.000 wong, maju kanggo ngusir Kaisar saka Alexandria. Kanthi trampil ngatur pasukané kang cilik ing dalan-dalan gedhé lan lorong-lorong kutha, Kaisar ora nemoni kasulitan kanggo nangkis serangan mau. Wong Mesir ngupaya ngrusak armadané. Panjenengané mbales kanthi ngobong armada duwèké wong-wong mau. Awit sawatara kapal kang kobong kesurung cedhak plabuhan, sapérangan gedhong kutha banjur kobongan, lan perpustakaan Alexandria kang misuwur, kang nyimpen meh 400.000 jilid, tumpes sirna.”

“Peperangan saya saya ngancam, Kaisar ngutus marang sakabèhé nagara tanggané kanggo njaluk pitulungan. Sawijining armada gedhé teka saka Asia Minor kanggo nulungi dhèwèké. Mithridates budhal menyang Mesir karo sawijining bala kang diklumpukaké ing Siria lan Kilikia. Antipater, wong Iduméa, gabung karo dhèwèké karo 3.000 wong Yahudi. Wong-wong Yahudi, kang nguwasani dalan-dalan sempit mlebu Mesir, nglilani bala iku liwat tanpa alangan. Tanpa kerjasama saka pihaké, kabèh rencana iku mesthi gagal. Tekané bala iki nemtokaké asil peperangan mau. Sawijining paprangan gedhé kang nemtokaké kalakon ana ing cedhak Kali Nil, lan ngasilaké kamenangan sampurna kanggo Kaisar. Ptolemy, nalika nyoba uwal, klelep ing kali mau. Alexandria lan sakabèhé Mesir banjur nyerah marang sang pamenang. Saiki Roma wis mlebu lan nyawiji sakabèhé karajan asli Aleksander.”

“Kanthi tembung ‘wong-wong kang jejeg’ ing teks punika, tanpa mangu ingkang kaajib punika tiyang Yahudi, ingkang sampun maringi pitulungan dhateng piyambakipun kados

ingkang sampun kasebat. Tanpa punika, mesthi piyambakipun badhé gagal; kanthi punika, piyambakipun kasil ngasoraken Mesir sadaya ing sangandhaping kakuwasanipun, BC 47.

“Putri para wanita, ngrusak dheweke.’ Pepénginan kang wus tuwuh ana ing Caesar marang Cleopatra, kang saka dheweke Caesar duwé putra siji, déning ahli sajarah dipratélakaké minangka siji-sijiné sebab kang ndadèkaké dhèwèké nglampahi kampanye kang mbebayani mengkono, yaiku perang Mesir. Bab iki ndadèkaké dhèwèké tetep ana ing Mesir luwih suwé tinimbang kang diperlokaké déning urusan-urusane, amarga dhèwèké ngentèkaké bengi kabèh ana ing pésta lan mabuk-mabukan bebarengan karo ratu kang rusak akhlaké mau. ‘Nanging,’ pangandikané nabi, ‘dheweke ora bakal ngadeg ana ing sisihé, lan uga ora bakal mbélani dhèwèké.’ Cleopatra banjur nggabungaké awaké karo Antony, mungsuhé Augustus Caesar, lan ngupayakaké sakèhé kakuwatané nglawan Roma.”

“AYAT 18. Sawisé iku dhèwèké bakal ngadhèp menyang pulo-pulo, lan bakal ngrebut akèh; nanging ana sawijining pangeran, kanggo kapentingané dhéwé, bakal ndadèkaké cacad sing ditibakaké déning dhèwèké iku mandheg; malah tanpa nggawa cacad tumrap awaké dhéwé, pangeran mau bakal mbalèkaké cacad iku marang dhèwèké.”

“Peperangan nglawan Pharnaces, raja Bosphorus Kimmeria, ing wekasané ndadèkaké dhèwèké lunga saka Mesir. ‘Nalika tekan ing panggonan ana ing mungsuhé,’ pangandikané Prideaux, ‘dhèwèké, tanpa mènèhi wektu kendho babar pisan, apa marang awaké dhéwé apa marang wong-wong mau, sanalika nyerang, lan kasil nggayuh kamenangan kang sampurna tumrap wong-wong mau; bab iku ditulis déning dhèwèké marang sawijining kancané nganggo telung tembung iki: Veni, vidi, vici; Aku teka, aku weruh, aku menangaké.’ Bagéan pungkasan saka ayat iki kabungkus déning sawenèh kakléman, lan ana béda panemu gegayutan karo panganggoné. Sawenèh wong nerapaké iku marang wektu kang luwih kapungkur ana ing uripé Caesar, lan ngira yèn wong-wong mau nemokaké panggenapané ana ing pasulayané karo Pompey. Nanging kedadéan-kedadéan sadurungé lan sabanjuré kang katetepaké kanthi cetha ana ing ramalan iku, meksa kita supaya nggoleki panggenapan saka pérangan ramalan iki ing antarané kamenangané nglawan Pharnaces lan patiné Caesar ing Roma, kaya kang katuduhaké ana ing ayat sabanjuré. Riwayat kang luwih pepak bab mangsa iki bisa uga bakal nglairaké kedadéan-kedadéan kang ndadèkaké panrapan saka pethikan iki ora mbingungaké.”

“AYAT 19. Banjur dheweke bakal ngadhèp menyang benteng nagarane dhewe; nanging dheweke bakal kesandhung lan tiba, lan ora bakal tinemu.”

“Sawisé penaklukan iki, Caesar ngalahaké pecahan-pecahan pungkasan saka golongané Pompey, yaiku Cato lan Scipio ing Afrika, uga Labienus lan Varus ing Spanyol. Nalika bali menyang Roma, ‘benteng nagarané dhéwé,’ dhèwèké diangkat dadi diktator salawas-lawasé; lan kuwasa-kuwasa sarta kaurmatan-kaurmatan liyané uga diparingaké marang dhèwèké nganti ndadèkaké dhèwèké sajatiné dadi panguwasa mutlak saka kabèh kekaisaran. Nanging sang nabi wus ngandika yèn dhèwèké bakal kesandhung lan

tiba. Ukara iku nedahaké yèn rubuhané bakal dumadi kanthi dadakan lan ora dikira-kira, kaya wong sing tanpa sengaja kesandhung nalika lumaku. Lan mangkono wong iki, sing perang lan menang ing limang atus peperangan, ngrebut sewu kutha, lan matèni yuta siji atus sangang puluh loro èwu wong, ambruk, dudu ana ing gegap-gempité peperangan lan ing wektu pasulayan, nanging nalika dhèwèké ngira yèn dalané rata lan kebak kembang, lan nalika bebaya dikira isih adoh; awit, nalika njagong ing ruang sénat ana ing dhampar emasé, kanggo nampani saka tangan badan iku gelar ratu, belati panghianatan dumadakan nusuk nganti tekan jantungé. Cassius, Brutus, lan para komplotan liyané nyerbu marang dhèwèké, lan dhèwèké tiba, katembus rong puluh telu tatu. Mangkono dhèwèké dumadakan kesandhung lan tiba, lan ora kapanggihaké manèh, 44 SM.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 258–264.

Kasampurnaning sajarah Roma kaping (raja sisih lor), nalika ditetepaké ing dhampar, iku sawijining sajarah kang ngripta-lambangaké sajarah pentahbisan Roma modhèrn ing sajroning pasamuwan telu siji, kang kalakon ing hukum Minggu kang bakal enggal teka. Sajarah iku uga dipralambangaké ana ing ayat telung puluh nganti telung puluh enem, kang nandhakaké wektu nalika kapausan kapisan dipasang ing dhampar ing taun 538. Ayat nembelas nganti sangalas, lan ayat telung puluh siji nganti telung puluh enem, kabèh padha makili munggah lan rubuhing pungkasané sundel saka Tirus. Sajarah iku uga kaawakaké ana ing ayat lima nganti sanga, nalika raja sisih lor kang kapisan ditetepaké sawisé ngalahaké telung tlatah géografis. Sawisé kuwi dhèwèké mlebu ing sawijining prajanjèn karo raja sisih kidul, nanging banjur nglanggar prajanjèn iku, lan minangka wangsulané raja sisih kidul maringi tatu matèni, lan raja sisih lor mati ana ing panangkaran Mesir.

Ayat lima nganti sanga, ayat nembelas nganti sangalas, lan ayat telung puluh nganti telung puluh enem nyedhiyakake telung garis ramalan kang kasampurnakaké ing ayat patang puluh nganti patang puluh lima. Nalika Sister White ngenali yèn “akehé sajarah kang wis kasampurnakaké ing ramalan iki bakal kaulang manèh,” tegesé satemené yaiku yèn sakabèhé pasal iku nggambarake ayat patang puluh nganti patang puluh lima. Ayat rong puluh nganti rong puluh loro nandhani lair lan pejahé Kristus, mula makili wektu wekasan ing taun 1798 lan 1989 lumantar lairé Panjenengané, lan sawisé iku pejahé Panjenengané ing salib makili 22 Oktober 1844 lan undhang-undhang Minggu.

Ayat kaping teluliku mratelakake prajanjian antarane wong-wong Yahudi lan Roma, sajrone sajarah pambrontakan Makabe. “Prajanjian” ing sajarah mau diwakili déning tanggal 161 SM lan 158 SM. Sajarah Makabe nggambarake sawijining garis internal sing nemokake wiwitané ana ing sawijining “prajanjian” antarane Roma lan wong-wong Yahudi Makabe kang diprakarsai déning wong-wong Yahudi, lan pungkasané rampung nalika wong-wong Yahudi mratelakake manawa dheweke ora duwe raja kejaba Kaisar. Ayat kaping teluliku mesthi waé ngetutaké ayat kaping selikur lan kaping rolikur, lan ayat kaping selikur ngenali laire Kristus, kang minangka sawijining wektu pungkasan profètis, lan ayat kaping rolikur ngenali kayu salib, kang nggambarake hukum Minggu.

Ing salib, wong-wong Yahudi netepake Kaisar (Roma) minangka rajané, lan “pakempalan” ing ayat kaping rong puluh telu ngrujuk marang wiwitaning pilihan wong-wong Yahudi kanggo ngabdi marang Roma, pas ing titik pungkasan nalika wong-wong Yahudi mratelakake kasetyané marang Roma. Pungkasane wong-wong Yahudi, kaya kang dipralambangaké ana ing salib, banjur katut dening wiwitaning gandhèngané wong-wong Yahudi karo Roma.

Ayat kaping patlikur nganti telung puluh nerangake telung atus sewidak taun nalika Roma kapir mrentah kanthi kadhaulatan paling dhuwur wiwit Perang Actium ing taun 31 SM, nganti pamindhahan ibukutha saka Roma menyang Konstantinopel ing taun 330. Mangsa telung atus sewidak taun iku nglambangake rolas atus sewidak taun nalika Roma kapausan mrentah kanthi kadhaulatan paling dhuwur, lan bebarengan mau nggambarake mangsa saka ayat patang puluh siji, lan pasamuwan telu dadi siji kang kelakon nalika undhang-undhang Minggu kang bakal enggal rawuh, nganti tumekane panutupan mangsa sih-rahmat.

Sakabèhé garis sajarah kenabian ing pasal kaping sewelas iku jumbuh karo enem ayat pungkasan saka Daniel sewelas, nanging sajarah kenabian wiwit wektu wekasan ing taun 1989, kang digambaraké ing ayat patang puluh nganti tekan undhang-undhang Minggu ing ayat patang puluh siji, iku “bagean saka wangsit Daniel kang ana gegayutané karo dina-dina pungkasan.” Sajarah kang ditinggal kothong ing ayat patang puluh iku yaiku Wahyu Yesus Kristus kang dibukak segelé nalika wektuné wis cedhak, sakdurungé mangsa kasempatan sih-rahmat katutup.

Kita badhé nerusaké panaliten punika ing artikel salajengipun.

“Kita nduwèni pepakoné Allah lan paseksèné Gusti Yésus Kristus, yaiku rohing ramalan. Permata-permata sing tanpa rega kacekel ana ing Sabdaning Allah. Wong-wong sing nlihi Sabda iki kudu njaga pikirane supaya tetep cetha. Wong-wong mau aja pisan-pisan nyuruti napsu sing wis keblinger ana ing prakara mangan utawa ngombé.

“Yèn padha nindakaké mangkono, pikiran bakal dadi bingung; padha ora bakal kuwat nahan teganging upaya ngeduk jero kanggo nemokaké tegesé prakara-prakara kang ana gandhèngané karo adegan-adegan pungkasan ing sajarah bumi iki.

“Nalika kitab Daniel lan Wahyu luwih dipahami kanthi luwih becik, para pracaya bakal nduwèni pengalaman kaagaman sing babar pisan béda. Wong-wong mau bakal kaparingan pamawas kaya mangkono tumrap gapura-gapura swarga kang kabukak, nganti ati lan budi bakal kaesem dening watak kang kudu dikembangaké déning saben wong supaya bisa ngrasakaké kabegjan kang bakal dadi ganjarané wong-wong kang resik atiné.

“Pangéran badhé mberkahi sadaya wong ingkang kanthi andhap-asor lan alus budi ngupados mangertos prakawis-prakawis ingkang kapratelakaken wonten ing Wahyu. Kitab punika ngandhut kathah sanget prakawis ingkang kebak kalanggengan lan pinak kebak kamulyan, saéngga sadaya ingkang maos lan nyelidiki kanthi temen-temen nampi berkah tumrap para ‘ingkang mirengaken tembung-tembung wangsit punika, lan netepi

prakawis-prakawis ingkang kaserat wonten ing ngriku.”

“Sawijining prakara mesthi bakal dimangertèni saka panliten Kitab Wahyu—yaiku yèn sesambungan antarané Gusti Allah lan umaté iku raket lan mesthi.

“Ana sesambungan kang nggumunake antarané jagad raya swarga lan jagad iki. Bab-bab kang kapratelakake marang Daniel sawisé iku dilengkapi déning wahyu kang diparingake marang Yohanes ing Pulo Patmos. Loro kitab iki kudu disinaoni kanthi tliti. Kaping pindho Daniel takon, Suwéné pira tekan pungkasaning mangsa?”

“Lan aku krungu, nanging aku ora mangerti; banjur aku matur: Dhuh Gustiku, punapa pungkasaning prakara-prakara punika? Panjenengané banjur ngandika: Lungaa, Daniel, awit tembung-tembung punika katutup lan kaségel nganti tekan wekasaning jaman. Akeh wong bakal disucekaké, lan diputihaké, sarta diuji; nanging wong duraka bakal nindakaké duraka; lan ora ana siji waé saka wong duraka sing bakal mangerti; nanging wong wicaksana bakal mangerti. Lan wiwit ing wektu kurban saben dina dijupuk, lan pangawon sing njalari kasunyatan dipasang, bakal ana sewu rong atus sangang puluh dina. Rahayu wong kang ngenteni, lan tekan ing sewu telung atus telung puluh lima dina. Nanging kowe, lungaa nganti tekan pungkasan; awit kowe bakal ngaso, lan bakal ngadeg ana ing pandumanmu ing pungkasaning dina-dina iku.”

“Iki Sanga singa saka taler Yehuda kang mbukak segelé kitab iku lan maringi marang Yohanes wahyu bab apa kang bakal kelakon ing dina-dina wekasan iki.

“Daniel jumeneng ing pandumane kanggo ngasta paseksene kang wis kaségel nganti tekan wekasaning jaman, nalika pekabarané malaékat kang kapisan kudu diproklamasèkaké marang jagad kita. Prakara-prakara iki gadhah wigati kang tanpa watas ing dina-dina pungkasan iki; nanging nalika ‘akeh wong bakal disucekaké, lan digawe putih, lan diuji,’ ‘wong duraka bakal tumindak duraka: lan ora ana siji waé saka wong duraka kang bakal mangertèni.’ Saèstu temenan mangkono! Dosa iku nglanggar angger-anggeré Allah; lan wong-wong kang ora gelem nampani pepadhang bab angger-anggeré Allah ora bakal mangertèni proklamasi pekabarané malaékat kang kapisan, kapindho, lan katelu. Kitab Daniel kabikak saka kaségelan ing wahyu marang Yokanan, lan nuntun kita maju marang adegan-adegan pungkasan saka sajarah bumi iki.

“Punapa para sadulur kita badhé tansah éling bilih kita sami gesang wonten ing satengahing bebaya-bebaya ing dinten-dinten pungkasan? Waosana Kitab Wahyu gegandhèngan kaliyan Kitab Daniel. Wulangna prakara-prakara punika.” Testimonies to Ministers, 114, 115.